

переконань. Це ще раз доводить, що наша особистість є не статичною, а динамічною конструкцією.

Наративна ідентичність Поля Рікера відкриває новий погляд на природу особистості. Вона пояснює, як людина інтегрує різні аспекти свого досвіду у цілісну картину себе, використовуючи розповідь як ключовий механізм осмислення. Ця концепція дозволяє краще зрозуміти, чому ми змінюємося, але при цьому залишаємося собою. Вона також має важливе значення для таких сфер, як психологія, література, соціологія та навіть філософія моралі. Адже якщо людина – це її історія, то змінюючи цю історію, ми можемо змінювати й себе.

Список використаних джерел:

1. Рікер П. Сам як Інший. Київ: Дух і Літера, 2002. 458 с.

Случанова Надія Олегівна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 304 н.г. «Правоохоронна діяльність» ННПП НАВС

Науковий керівник:

Бухтіярова Ірина Геннадіївна,

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології, кандидат юридичних наук, доцент

ОСКАРЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АТКУ, ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН

На сьогоднішній день в умовах становлення України як правової держави питання захисту прав людини, а також прав і свобод громадян набуває особливого значення. Індивідуальні адміністративні акти без перебільшення відносяться до однієї з найважливіших категорій адміністративного права, оскільки численні органи виконавчої влади та місцевого самоврядування приймають їх величезну кількість, які безпосередньо впливають на права та обов'язки значного кола приватних осіб. Одним з важливих механізмів для виконання цього завдання є можливість громадянина подати в суд на адміністративні дії якщо він вважає, що процедурне рішення або дія, бездіяльність адміністративного органу негативно впливає на її права, свободи чи законні інтереси. Адміністративні акти, як юридичні факти, що мають правові наслідки, відіграють важливу роль у функціонуванні виконавчої влади.

Згідно зі статтею 55 Конституції України [1] кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб. Це право є ключовим елементом верховенства права та забезпечує можливість захисту прав та свобод людини і громадянина від незаконних дій органів влади. Основним законодавчим актом, який регулює порядок оскарження

адміністративних актів, є Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі - Закон). Цей Закон визначає підстави, строки, форми та порядок оскарження адміністративних актів, а також компетенцію органів, що розглядають такі скарги.

Оскарження рішень, дій або бездіяльності органів державної влади та місцевого самоврядування до суду має певні особливості, пов'язані з характером порушеного права. Такі позови підвідомчі судам загальної юрисдикції або адміністративним судам, юрисдикція яких відрізняється між собою[2]. Згідно статті 78 вищезазначеного закону особа, реалізуючи своє право на адміністративне оскарження, залежно від обставин справи може вимагати: припинення вчинення адміністративним органом певної дії; визнання дії адміністративного органу протиправною та усунення її наслідків; виконання адміністративним органом іншої дії, на яку особа має право і яка не була виконана на її вимогу; визнання протиправним та скасування адміністративного акта чи окремих його положень; визнання протиправним виконаного адміністративного акта чи окремих його положень, що призвело до настання незворотних правових наслідків; вчинення адміністративним органом необхідних дій з метою відновлення порушеного права, свободи чи законного інтересу особи, а також усунення негативних наслідків, відшкодування матеріальної шкоди; визнання бездіяльності адміністративного органу протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Скарга на адміністративний акт подається до вищестоящого органу виконавчої влади протягом тридцяти календарних днів, з дня, коли особа дізналася про його прийняття. У виняткових випадках, за клопотанням особи, строк подання скарги може бути поновлено, за умови наявності поважних підстав [4].

Особа може подати скаргу або до адміністративного органу, рішення якого оскаржується, або до вищестоящого органу, якщо такий існує. При цьому можна передбачити правило, за яким у органу, рішення якого оскаржується, протягом періоду часу до направлення скарги вищому органу, є можливість змінити або скасувати адміністративний акт. За цей час адміністративний орган може сам ще раз перевірити справу і задовольнити скаргу та скасувати чи змінити оскаржуване рішення. Даний механізм дає можливість адміністрації виправити власну помилку. Посилаючись на зарубіжний досвід європейських країн, можна зазначити як такі механізми працюють, наприклад, у ФРН: заперечення подається органу, що прийняв адміністративний акт, і цей орган може задовольнити заперечення, якщо вважає його обґрунтованим. Аналогічний механізм передбачено й у Польщі, де орган публічної адміністрації, який видав рішення, зобов'язаний переслати апеляцію разом з матеріалами справи апеляційному органу у семиденний строк від дня, у який він отримав апеляцію, якщо протягом цього строку він не видав нового рішення.

В Україні вищестоящий орган виконавчої влади розглядає скаргу протягом одного місяця з дня її надходження. За результатами розгляду скарги вищестоящий орган виконавчої влади може: залишити адміністративний акт без змін; скасувати адміністративний акт; змінити адміністративний акт.

У науковій літературі приділяється значна увага питанням оскарження адміністративних актів. Зокрема, автори досліджують такі аспекти цієї проблеми: правові підстави для оскарження адміністративних актів; строки та форми оскарження адміністративних актів; компетенцію органів, що розглядають скарги на адміністративні акти; правові наслідки оскарження адміністративних актів; проблеми та перспективи вдосконалення правового механізму оскарження адміністративних актів.

Ефективність будь-якої процедури оскарження ґрунтується на принципі неупередженості. Скаргу повинен розглядати не той суб'єкт, що прийняв рішення або готував його. Саме тому в порядку адміністративного оскарження скарга має розглядатися вищим у порядку підлеглості органом або посадовою особою відносно тих, що прийняли рішення. Такий орган або посадова особа називається «суб'єктом розгляду скарги»[6]. Чинним Законом України «Про звернення громадян» в частині 4 статті 7 цілком обґрунтовано заборонено направляти скарги громадян для розгляду тим органам або посадовим особам, дії чи рішення яких оскаржуються, хоча практика не є зовсім «чистою» у цьому питанні[5].

Також варто зазначити, що в адміністративному оскарженні особливе значення має такий елемент процедури, як слухання у справі (адже між учасниками вже може існувати конфлікт). І саме усне слухання може сприяти швидшому та об'єктивнішому вирішенню справи. Виходячи з цього, буде доцільним встановити правило про обов'язковість проведення слухання у процедурі розгляду скарги. Принципове значення мають також правила подання доказів при підготовці справи до вирішення і, особливо, до слухання. Слухання буде ефективним, якщо суб'єкт розгляду скарги володіє необхідним обсягом інформації, щоб спрямувати розгляд скарги на з'ясування спірних питань чи обставин, які залишаються невідомими. У цьому сенсі варто нагадати про норму нідерландського законодавства, яка зобов'язує завчасно подавати всі докази (не пізніше десяти днів до дня слухання). І якщо щодо приватних осіб це правило застосовується не дуже жорстко, то щодо представників адміністрації воно дотримується неухильно.

Підводячи підсумок з вищенаведених досліджень українського законодавства та прикладу зарубіжжя можна зазначити наступне: адміністративне оскарження (адміністративно-процедурне оскарження) – це оскарження адміністративних актів, процесуальних рішень, дій та бездіяльності в адміністративних органах (зокрема, до вищого адміністративного органу або спеціально створеного апеляційного підрозділу) [6]. Сама процедура адміністративного оскарження, безперечно, вимагає розвитку і насамперед, забезпечення неупередженості суб'єкта розгляду скарги. Для гарантування неупередженості (об'єктивності) розгляду спору в адміністративному порядку доцільно поряд з оскарженням до вищих органів (посадових осіб) розвивати спеціальні апеляційні інституції та процедури. Зокрема, корисно поширювати практику утворення органів з розгляду адміністративних скарг, які б формувалися із залученням громадськості (не з числа службовців адміністративного органу). Особливо ефективними можуть бути такі інституції

при органах місцевого самоврядування та при органах виконавчої влади, у яких має місце великий обсяг скарг.

За загальним правилом, оскарження процедурних рішень, дій та бездіяльності має здійснюватися разом з оскарженням адміністративного акта. Виняток можуть становити лише процедурні дії та рішення, що суттєво впливають на розгляд і вирішення справи. Їх вичерпний перелік повинен міститися у законі. Бездіяльність адміністративного органу може бути самостійним предметом оскарження, якщо він не вчинив адміністративну дію у встановлений законом строк або суттєво затягує розгляд адміністративної справи (прийняття процедурного рішення чи виконання процесуального акта).

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Оскарження: Національне агенство з питань запобігання корупції
URL:<https://nazk.gov.ua/uk/oskarzhennya-2/>
3. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#n515>
4. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» / авт. колектив: Андрійко О. Ф., Бевзенко В. М. та ін.; за заг. ред. Тимощука В. П. Київ, 2023. 545 с.
URL:<https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/74413.pdf>
5. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>
6. Стрельченко О. Г., Бухтіярова І. Г., Скорик В. О. Адміністративні процедури: поняття, особливості та зміст. V Міжнародна наук.-практ. конф. «Trends in science and practice of today», 19-22 жовтня 2021р., Анкара, Туреччина С. 107-113.

Стародубцева Наталія Сергіївна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 203 н.г. «Психологія» ННПП НАВС

Науковий керівник:

Петрова Ганна Миколаївна,
доцент кафедри теорії, історії та філософії права ННПП НАВС, кандидат філософських наук

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ МІШЕЛЯ ФУКО І СУЧАСНІСТЬ

Мішель Фуко (1926-1984) є одним із найяскравіших мислителів і громадських діячів Франції ХХ століття. Філософ вважав, що інтелектуали повинні не лише аналізувати, а й активно змінювати суспільство, тому приймав